

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia r.

w sprawie przeprowadzania egzaminu referendarskiego

Na podstawie art. 52e ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2017 r. poz. 146 i 1139) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1 Rozporządzenie określa:

- 1) zakres, tryb i sposób przeprowadzania egzaminu referendarskiego, zwanego dalej: „egzaminem”;
- 2) tryb powoływania i działania zespołu egzaminacyjnego i komisji egzaminacyjnej;
- 3) wzór dyplomu złożenia egzaminu.

2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury.

§ 2. Minister Sprawiedliwości przed powołaniem zespołu egzaminacyjnego, zwanego dalej „zespołem”, oraz komisji egzaminacyjnej, zwanej dalej „komisją”, zwraca się do Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, zwanej dalej „Krajową Szkołą”, o wskazanie sekretarza zespołu, o którym mowa w art. 52c ust. 3 pkt 2 ustawy, oraz sekretarza komisji, o którym mowa w art. 52c ust. 6 pkt 2 ustawy.

§ 3. Część pisemna egzaminu polega na rozwiązaniu dwóch zadań praktycznych w sprawach rozstrzyganych przez referendarza sądowego:

- 1) w postępowaniu cywilnym;
- 2) w postępowaniu w zakresie prowadzenia ksiąg wieczystych;
- 3) w postępowaniu rejestrowym;
- 4) w postępowaniu karnym, postępowaniu w sprawach o wykroczenia albo postępowaniu karnym wykonawczym.

§ 4. 1. Zespół opracowuje dwa zadania praktyczne, wybierając dwie spośród grup zagadnień wymienionych w § 3.

2. Zadania praktyczne zespół może opracować na podstawie akt spraw lub innych materiałów zakwalifikowanych przez zespół na potrzeby egzaminu.

3. Członek zespołu może zwrócić się o udostępnienie akt spraw na potrzeby opracowania zadań praktycznych do prezesa sądu, który udostępnia akta, chyba że zachodzą istotne przeszkody prawne lub faktyczne.

4. Zadania praktyczne umieszcza się w bezpiecznych kopertach depozytowych.

§ 5. 1. Kazusy na część ustną egzaminu obejmują zagadnienia z następujących dziedzin prawa:

- 1) prawo cywilne materialne oraz prawo gospodarcze prywatne i publiczne;
- 2) postępowanie cywilne procesowe i nieprocesowe wraz z zagadnieniami kosztów postępowania;
- 3) postępowanie karne, postępowanie w sprawach o wykroczenia, postępowanie karne skarbowe oraz prawo karne wykonawcze z elementami prawa karnego i prawa wykroczeń, wraz z zagadnieniami kosztów postępowania.

2. Kazusy opracowuje się odrębnie, w liczbie nie mniejszej niż 50, dla każdej z wymienionych w ust. 1 grup zagadnień i umieszcza w bezpiecznych kopertach depozytowych.

§ 6. 1. Nie później niż na miesiąc przed terminem egzaminu przewodniczący zespołu przekazuje przewodniczącemu komisji, za pośrednictwem Dyrektora Krajowej Szkoły, opracowane zadania praktyczne na część pisemną egzaminu oraz kazusy na część ustną w sposób uniemożliwiający ich ujawnienie. Przekazanie wymaga sporządzenia protokołu, w którym wskazuje się także sposób i miejsce przechowywania dokumentów, o których mowa w zdaniu pierwszym.

2. Opracowane przez zespół zadania praktyczne oraz kazusy przechowuje się w Krajowej Szkole, w sposób uniemożliwiający ich ujawnienie. Dostęp do nich wymaga upoważnienia przewodniczącego komisji.

3. Zadania praktyczne na pisemną część egzaminu są powielane w liczbie określonej przez przewodniczącego komisji, uwzględniającej w szczególności liczbę zgłoszeń. Powielanie i przechowywanie zadań praktycznych odbywa się w sposób uniemożliwiający uzyskanie do nich dostępu przez osoby nieuprawnione.

4. Nad prawidłowością powielenia zadań praktycznych czuwa przewodniczący komisji lub upoważniony przez niego członek komisji.

§ 7. 1. Dyrektor Krajowej Szkoły dokonuje oceny formalnej wniosków o dopuszczenie do egzaminu.

2. Wniosek złożony po terminie pozostawia się bez dalszego biegu.

3. Jeżeli wniosek nie spełnia wymogów formalnych określonych w art. 52b ust. 5 i art. 17 ust. 4a i 6 ustawy Dyrektor Krajowej Szkoły wzywa składającego wniosek do usunięcia braków w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, z pouczeniem, że nieusunięcie braków w terminie spowoduje pozostawienie wniosku bez dalszego biegu.

4. O pozostawieniu wniosku bez dalszego biegu Dyrektor Krajowej Szkoły zawiadamia składającego wniosek.

5. Wezwania do usunięcia braków wniosku oraz zawiadomienia o pozostawieniu wniosku bez dalszego biegu dokonuje się w formie elektronicznej, chyba że zarządził odstąpienie od obowiązku składania dokumentów w formie elektronicznej. W takim przypadku wezwania i zawiadomienia przesyła się listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

6. Jeżeli zarządził odstąpienie od obowiązku składania dokumentów w formie elektronicznej, dokumenty złożone przez osobę, która nie wzięła udziału w egzaminie, podlegają zwrotowi na jej wniosek.

§ 8. Jeżeli zarządził odstąpienie od obowiązku składania dokumentów w formie elektronicznej, określony w obwieszczeniu termin zgłoszenia wniosku o dopuszczenie do egzaminu referendarskiego oraz termin złożenia pisemnego oświadczenia o odstąpieniu od udziału w egzaminie, o którym mowa w art. 52b ust. 6 ustawy, uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało nadane w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 1113 z późn. zm.).

§ 9. Dyrektor Krajowej Szkoły, nie później niż na 14 dni przed terminem egzaminu, przekazuje przewodniczącemu komisji listę zdających oraz ogłasza ją w Biuletynie Informacji Publicznej Krajowej Szkoły i na tablicy ogłoszeń w siedzibie Krajowej Szkoły, wskazując czas i miejsce przeprowadzenia egzaminu dla poszczególnych grup zdających.

§ 10. Przewodniczący komisji wydaje zarządzenia o charakterze porządkowym lub organizacyjnym.

§ 11. 1. Obwieszczając o terminie i miejscu przeprowadzenia egzaminu, Dyrektor Krajowej Szkoły zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej informacje dla zdających o wymogach technicznych i sposobie użycia przez zdających własnego sprzętu komputerowego przy rozwiązywaniu zadań praktycznych w czasie pisemnej części egzaminu,

uniemożliwiającego przekaz, odbiór i rejestrację informacji oraz korzystanie z materiałów innych niż określone w § 21 ust. 3.

2. Dyrektor Krajowej Szkoły może zarządzić rozwiązywanie zadań praktycznych w czasie pisemnej części egzaminu tylko odręcznie.

§ 12. Wraz z wnioskiem o dopuszczenie do egzaminu, o którym mowa w art. 52b ust. 4 ustawy, kandydat składa Dyrektorowi Krajowej Szkoły pisemną informację o wyborze sposobu rozwiązywania zadań praktycznych w czasie pisemnej części egzaminu odręcznie albo przy użyciu własnego sprzętu komputerowego. W przypadku wyboru sposobu rozwiązywania zadań praktycznych przy użyciu własnego sprzętu komputerowego zdający składa także pisemne oświadczenie o akceptacji warunków związanych z użyciem tego sprzętu, zawierające deklarację, że znane mu są zagrożenia, o których mowa w § 22 ust. 3 i 4. Niezłożenie tego oświadczenia oznacza wybór odręcznego sposobu rozwiązywania zadań praktycznych.

§ 13. 1. Nie później niż na 14 dni przed terminem, odpowiednio, części pisemnej i części ustnej egzaminu, przewodniczący komisji podaje do wiadomości zdających godziny i warunki rejestracji zdających oraz inne niezbędne informacje o sposobie przeprowadzenia egzaminu. Informacje te Dyrektor Krajowej Szkoły zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej Krajowej Szkoły.

2. Niestawiennictwo zdającego na egzamin w wyznaczonym terminie, bez względu na przyczynę, uważa się za nieprzystąpienie do egzaminu.

§ 14. 1. Przed rozpoczęciem każdej części egzaminu zdający okazuje komisji dokument tożsamości.

2. W czasie trwania egzaminu zdający nie może posiadać urządzeń służących do przekazu, odbioru i rejestracji informacji ani urządzeń służących do elektronicznego gromadzenia, pobierania lub przetwarzania danych, za wyjątkiem własnego sprzętu komputerowego, o którym mowa w § 11 ust. 1, § 12 i § 22 ust. 2-5.

§ 15. 1. Przewodniczący komisji może wykluczyć z egzaminu zdającego, który w trakcie jego trwania komunikuje się z innym zdającym lub z osobą z zewnątrz albo w inny sposób celowo zakłóca przebieg egzaminu, bądź też posiada urządzenie, o którym mowa w § 14 ust. 2, lub materiały inne niż wskazane w § 21 ust. 3 oraz w § 25 ust. 2.

2. Wykluczenie wraz ze wskazaniem przyczyny, odnotowuje się w protokole przebiegu egzaminu.

3. Wykluczenie jest równoznaczne z uzyskaniem z egzaminu 0 punktów.

§ 16. 1. W sali, w której przeprowadzany jest egzamin, poza zdającymi mogą być obecni tylko członkowie komisji, przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości w charakterze obserwatora oraz osoby upoważnione przez przewodniczącego komisji.

2. Przedstawiciel, o którym mowa w ust. 1, dostarcza Ministrowi Sprawiedliwości informacji o przebiegu egzaminu i dostrzeżonych nieprawidłowościach.

3. Przedstawiciel, o którym mowa w ust. 1, nie ma prawa wglądu do zadań egzaminacyjnych przed rozpoczęciem egzaminu.

§ 17. W trakcie egzaminu zdający może opuścić salę jedynie w uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu zgody przewodniczącego komisji i pod nadzorem.

§ 18. 1. Zdająca karmiąca dziecko piersią ma prawo do półgodzinnej przerwy w czasie trwania części pisemnej egzaminu. Zdająca karmiąca więcej niż jedno dziecko w czasie trwania części pisemnej egzaminu ma prawo do dwóch przerw w czasie trwania każdego dnia egzaminu, po 45 minut każda. Przerwy na karmienie na wniosek zdającej mogą być udzielane łącznie. Wykorzystane przez zdającą przerwy na karmienie nie podlegają wliczaniu do czasu trwania egzaminu w danym dniu.

2. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje zdającej karmiącej dziecko piersią, która złoży zaświadczenie lekarskie potwierdzające fakt karmienia dziecka piersią nie później niż w momencie rejestracji zdających.

§ 19. 1. Prace egzaminacyjne zawierające rozwiązanie zadań praktycznych, o których mowa w § 3, są kodowane. Dane zdających wraz z przypisanymi im kodami komisja zabezpiecza i przechowuje w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieuprawnionym.

2. Komisja rozkodowuje prace egzaminacyjne po dokonaniu oceny wszystkich prac.

§ 20. Część pisemną egzaminu komisja przeprowadza w obecności co najmniej czterech członków komisji.

§ 21. 1. Zdający przystępując do części pisemnej egzaminu losuje numer stolika oraz indywidualny numer kodu.

2. Przed rozpoczęciem części pisemnej egzaminu przewodniczący komisji informuje zdających o:

1) warunkach organizacyjnych i sposobie przeprowadzenia tej części egzaminu;

- 2) przepisach porządkowych obowiązujących w trakcie trwania tej części egzaminu;
- 3) sposobie dokonywania oceny rozwiązań zadań praktycznych, o którym mowa w § 23 ust. 2;
- 4) sposobie i terminie ogłoszenia wyników części pisemnej.

3. Podczas części pisemnej egzaminu zdający mogą posługiwać się tekstami aktów prawnych, komentarzami i orzecznictwem, podlegającymi kontroli i zaakceptowanymi przez komisję.

§ 22. 1. Rozwiązywanie zadań praktycznych w ramach części pisemnej egzaminu trwa pięć godzin, liczonych od chwili ogłoszenia jego rozpoczęcia przez przewodniczącego komisji.

2. Prace egzaminacyjne zawierające rozwiązanie zadań praktycznych zdający sporządza odręcznie lub przy użyciu własnego sprzętu komputerowego, zgodnie z dokonany wyborem – chyba, że zarządzono sporządzanie prac tylko odręcznie.

3. Zdający ponosi ryzyko wynikające z użycia własnego sprzętu komputerowego i zainstalowanego na nim oprogramowania, wiążące się z brakiem możliwości rozwiązania zadań. W takim wypadku zdający może przystąpić do rozwiązywania zadań odręcznie, jednakże czas trwania tej części egzaminu nie zostaje przedłużony. Fakt ten odnotowuje się w protokole przebiegu egzaminu.

4. W razie wystąpienia w trakcie trwania pisemnej części egzaminu jakichkolwiek okoliczności uniemożliwiających korzystanie przez zdającego z własnego sprzętu komputerowego, zdający rozwiązuje zadania odręcznie, jednakże czas trwania tej części egzaminu nie zostaje przedłużony. Fakt ten odnotowuje się w protokole przebiegu egzaminu.

5. Zdający może w trakcie trwania pisemnej części egzaminu zrezygnować z rozwiązywania zadań przy użyciu własnego sprzętu komputerowego i kontynuować rozwiązywanie zadań odręcznie, jednakże czas trwania tej części egzaminu nie zostaje przedłużony. Fakt ten odnotowuje się w protokole przebiegu egzaminu. W takim wypadku przewodniczący komisji informuje o możliwości i sposobie odbioru tej części pracy egzaminacyjnej, która została sporządzona przy użyciu sprzętu komputerowego, jeśli została przez zdającego zapisana.

§ 23. 1. Oceny rozwiązania zadania praktycznego dokonuje się w systemie punktowym, z zastosowaniem skali od 0 do 20 punktów.

2. Ocena rozwiązania zadań praktycznych obejmuje:

- 1) prawidłowość konstrukcji orzeczenia;
- 2) prawidłowość zastosowanych przepisów prawa i ich wykładni;
- 3) prawidłowość dokonania ustaleń faktycznych, oceny dowodów i rozstrzygnięcia;
- 4) sposób formułowania wypowiedzi.

3. Oceny rozwiązania każdego zadania praktycznego dokonują niezależnie od siebie dwaj członkowie komisji. Każdy z oceniających, poza wskazaniem liczby przyznanych punktów, sporządza zwięzłe uzasadnienie oceny, które dołącza się do protokołu posiedzenia komisji.

4. Liczba punktów uzyskanych przez zdającego za rozwiązanie danego zadania praktycznego jest średnią arytmetyczną liczby punktów przyznanych przez każdego z oceniających członków komisji.

5. Liczba punktów uzyskanych z części pisemnej egzaminu jest sumą punktów uzyskanych za rozwiązanie poszczególnych zadań praktycznych.

§ 24. 1. Komisja ogłasza wyniki części pisemnej egzaminu w terminie nie dłuższym niż trzy miesiące od dnia zakończenia tej części egzaminu i sporządza listę osób dopuszczonych do części ustnej egzaminu.

2. Do części ustnej egzaminu dopuszcza się zdającego, który z części pisemnej uzyskał co najmniej 24 punkty.

§ 25. 1. Część ustną egzaminu przeprowadzają wskazani przez przewodniczącego członkowie komisji, będący specjalistami z danej dziedziny prawa, w obecności pozostałych członków komisji. Członkowie komisji mogą zadawać pytania uzupełniające, związane z treścią kazusu.

2. Podczas części ustnej egzaminu zdający mogą posługiwać się tekstami aktów prawnych, udostępnionymi przez komisję.

§ 26. 1. W części ustnej egzaminu zdający rozwiązują kazusy, losując po jednym kazusie z każdej z wymienionych w § 5 ust.1 grup zagadnień.

2. Po wylosowaniu kazusów zdający ma prawo przygotowania się do odpowiedzi w czasie nie krótszym niż 15 minut.

§ 27. 1. Oceny rozwiązania kazusu dokonuje się w systemie punktowym, z zastosowaniem skali od 0 do 10 punktów. Przepis § 23 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Oceny rozwiązania przypadku dokonuje członek komisji przeprowadzający tę część egzaminu.

3. Liczba punktów uzyskanych z części ustnej egzaminu jest sumą punktów uzyskanych za rozwiązanie poszczególnych przypadków.

§ 28. Komisja ogłasza wyniki części ustnej oraz wyniki egzaminu niezwłocznie po wyczerpaniu przewidzianej na dany dzień listy zdających.

§ 29. 1. Podstawą ustalenia wyniku egzaminu jest suma punktów uzyskanych przez zdającego z części pisemnej i części ustnej egzaminu.

2. Za złożenie egzaminu z wynikiem pozytywnym uważa się uzyskanie przez zdającego co najmniej 42 punktów.

3. Jeżeli zdający w trakcie części ustnej egzaminu uzyskał za rozwiązanie któregośkolwiek z przypadków mniej niż 5 punktów, przyjmuje się, że wynik egzaminu jest negatywny.

§ 30. 1. Przebieg egzaminu oraz posiedzenia komisji są protokołowane. Protokoły posiedzeń komisji stanowią załączniki do protokołu przebiegu egzaminu.

2. Protokół przebiegu egzaminu podpisują wszyscy członkowie komisji oraz przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości w charakterze obserwatora. Protokół posiedzenia komisji podpisują wszyscy członkowie komisji obecni na posiedzeniu oraz przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości w charakterze obserwatora.

§ 31. Niezwłocznie po ogłoszeniu wyników egzaminu przewodniczący komisji przekazuje protokół przebiegu egzaminu Dyrektorowi Krajowej Szkoły wraz z pełną dokumentacją.

§ 32. 1. Obsługę administracyjno-biurową oraz techniczną zespołu i komisji, w tym odpowiednie warunki przechowywania dokumentacji związanej z przeprowadzeniem egzaminu, zapewnia Dyrektor Krajowej Szkoły.

2. Pracownicy Krajowej Szkoły oraz osoby delegowane do Krajowej Szkoły, skierowani przez Dyrektora Krajowej Szkoły do obsługi administracyjno-biurowej lub technicznej zespołu lub komisji, mogą być obecni przy pracach, odpowiednio, zespołu i komisji.

§ 33. Wzór dyplomu złożenia egzaminu referendarskiego określa załącznik do rozporządzenia.

§ 34. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Załącznik do rozporządzenia
Ministra Sprawiedliwości z dnia
... (Dz. U. poz. ...)

Dyplom złożenia egzaminu referendarskiego

(Wzór)

RZECZPOSPOLITA POLSKA
KRAJOWA SZKOŁA SĄDOWNICTWA I PROKURATURY

DYPLOM ZŁOŻENIA EGZAMINU REFERENDARSKIEGO

Pan(i)
(Imiona i nazwisko)

syn/córka
(Imię ojca)

urodzony(-a) dnia W
(data urodzenia) (miejsce urodzenia)

złożył(-a) egzamin referendarski w dniach

uzyskując pkt.

.....
(miejsce i data wystawienia dyplomu)

(pieczęć KSSIP)

(podpis Dyrektora KSSIP)

NR/ROK

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1139) wprowadziła do ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2017 r. poz. 146 i 1139), zwanej dalej „u.k.s.s.p.”, nowy rozdział, w którym została unormowana instytucja egzaminu referendarskiego.

Niniejsze rozporządzenie wykonuje dyspozycję art. 52e u.k.s.s.p., zgodnie z którym Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, zakres, tryb i sposób przeprowadzania egzaminu referendarskiego oraz tryb powoływania i działania zespołu egzaminacyjnego i komisji egzaminacyjnej, a także wzór dyplomu złożenia egzaminu referendarskiego, mając na uwadze potrzebę przeprowadzenia pisemnej i ustnej części egzaminu referendarskiego, konieczność zagwarantowania właściwej organizacji i odpowiedniego poziomu merytorycznego egzaminu referendarskiego oraz zapewnienia jednakowych warunków jego składania przez wszystkich zdających, a także umieszczenie na dyplomie liczby punktów uzyskanych z egzaminu.

W myśl art. 52b ust. 1 u.k.s.s.p. Minister Sprawiedliwości, w zależności od potrzeb kadrowych sądów, zarządza przeprowadzenie egzaminu referendarskiego i jednocześnie powołuje zespół egzaminacyjny i komisję egzaminacyjną. Przepis § 2 niniejszego rozporządzenia precyzuje tryb powoływania zespołu egzaminacyjnego i komisji egzaminacyjnej przewidując, że przed powołaniem tych organów Minister Sprawiedliwości zwraca się do Dyrektora Krajowej Szkoły o wskazanie sekretarzy spośród pracowników Krajowej Szkoły lub osób do niej delegowanych.

W projekcie przyjęto, że egzamin referendarski będzie składał się z części ustnej i pisemnej.

Część pisemna egzaminu będzie polegała na rozwiązaniu dwóch zadań praktycznych, przygotowanych przez zespół egzaminacyjny. Zakres tematyczny tych zadań będzie obejmował sprawy rozstrzygane przez referendarzy sądowych w następujących postępowaniach:

- 1) w postępowaniu cywilnym;
- 2) w postępowaniu w zakresie prowadzenia ksiąg wieczystych;
- 3) w postępowaniu rejestrowym;

4) w postępowaniu karnym, postępowaniu w sprawach o wykroczenia albo w postępowaniu karnym wykonawczym.

W celu dokonania pełniejszej weryfikacji wiedzy zdających przyjęto, że zespół przygotowuje każde zadanie praktyczne z innej grupy zagadnień wymienionych w § 3 projektu (§ 3, § 4 ust. 1 projektu), przy czym łącznie będą to dwa zadania.

Z kolei część ustna egzaminu będzie polegała na rozwiązaniu przez zdającego trzech kazusów, po jednym z trzech grup obejmujących następujące dziedziny prawa:

- 1) prawo cywilne materialne oraz prawo gospodarcze prywatne i publiczne;
- 2) postępowanie cywilne procesowe i nieprocesowe wraz zagadnieniami kosztów powstępowania;
- 3) postępowanie karne, postępowanie w sprawach o wykroczenia, postępowanie karne skarbowe oraz prawo karne wykonawcze z elementami prawa karnego i prawa wykroczeń, wraz z zagadnieniami kosztów postępowania (§ 5 ust. 1 projektu).

Tryb działania zespołu egzaminacyjnego został określony w § 4 ust. 2-4 projektu (przygotowywanie materiałów na część pisemną egzaminu) oraz w § 5 ust. 2 projektu (przygotowywanie kazusów na część ustną egzaminu). Prace zespołu egzaminacyjnego zostaną zakończone z chwilą przekazania zadań praktycznych oraz kazusów przez przewodniczącego zespołu przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej. Tryb tego postępowania oraz wymagania związane z koniecznością odpowiedniego zabezpieczenia opracowanych materiałów zostały uregulowane w § 6 projektu.

W § 7 i § 8 projektu uregulowano tryb przyjmowania przez Dyrektora Krajowej Szkoły zgłoszeń na egzamin gwarantujący osobom zainteresowanym właściwą realizację przysługujących im uprawnień i zabezpieczających ich interesy przez stworzenie ram proceduralnych ograniczających uznaniowość organu decydującego o dopuszczeniu do egzaminu referendarskiego.

Po zakończeniu przyjmowania zgłoszeń Dyrektor Krajowej Szkoły, nie później niż w terminie 14 dni przed dniem egzaminu, będzie przekazywał przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej listę zdających oraz publikował ją m.in. w Biuletynie Informacji Publicznej Krajowej Szkoły. Czas ten pozwoli komisji egzaminacyjnej na podjęcie odpowiednich działań związanych z potrzebą przygotowania egzaminu (§ 9 projektu).

Przepisy § 11, § 12 oraz § 22 ust. 2-5 projektu regulują kwestie związane z wymogami technicznymi i sposobem użycia własnego sprzętu komputerowego w czasie części pisemnej egzaminu oraz ryzykiem wiążącym się z wyborem takiego sposobu sporządzenia pracy. Przyjęto, że zasadą będzie sporządzanie pracy pisemnej przy użyciu własnego sprzętu komputerowego zdającego. Jednakże niezłożenie przez zdającego w odpowiednim terminie oświadczenia o wyborze takiego sposobu sporządzania pracy spowoduje, że będzie on sporządzał ją odręcznie. Jednocześnie w § 11 ust. 2 projektu zastrzeżono, że Dyrektor Krajowej Szkoły może zarządzić, że zadania praktyczne w trakcie części pisemnej egzaminu będą rozwiązywane tylko odręcznie, co umożliwi elastyczne podejście do możliwych utrudnień, w tym również o charakterze losowym, które mogą wystąpić w trakcie przeprowadzania tej części egzaminu.

Tryb działania komisji egzaminacyjnej przy przeprowadzaniu części pisemnej egzaminu został określony w przepisach § 13-22 ust. 1 projektu. Przepisy te normują kwestie związane z ustalaniem tożsamości zdających, zapewnieniem zdającym warunków uniemożliwiających komunikowanie się i nielegalne uzyskiwanie wiedzy wymaganej na egzaminie, szczególnymi uprawnieniami kobiet zdających karmiących dziecko, kodowaniem prac oraz kwestie związane z informowaniem zdających o zasadach przeprowadzania egzaminu. Z kolei § 10 projektu zawiera upoważnienie dla przewodniczącego komisji do wydawania zarządzeń o charakterze porządkowym i organizacyjnym.

W § 21 ust. 3 projektu przyjęto założenie, że zdający podczas części pisemnej egzaminu mogą posługiwać się tekstami aktów prawnych, komentarzami i orzecnictwem, podlegającymi kontroli i zaakceptowanymi przez komisję. Rozwiązanie to koresponduje z przyjętymi w § 23 projektu kryteriami oceny, w których akcent położono na praktyczne wykorzystanie posiadanej wiedzy przy konstrukcji orzeczeń, prawidłowość zastosowania przepisów prawa i ich wykładni, prawidłowość dokonania ustaleń faktycznych, oceny dowodów i rozstrzygnięcia oraz sposób formułowania wypowiedzi. Dostępność tekstów aktów prawnych, orzecnictwa oraz stanowiska doktryny stworzy zdającym większą możliwość wykazania się posiadanymi umiejętnościami niż w przypadku sporządzania pracy bez możliwości odwoływania się do konkretnych judykatów lub poglądów przedstawicieli nauki prawa. Przyjęto również, że prace zdających będą oceniane przez dwóch członków komisji, działających niezależnie od siebie, w skali od 0 do 20 punktów, zaś ostateczną ocenę

będzie stanowiła średnia arytmetyczna punktów przyznanych zdającemu przez obu egzaminatorów, co z kolei pozwoli na jej zobiektywizowanie.

Po ogłoszeniu wyników z części pisemnej egzaminu, zdający, którzy uzyskali co najmniej 24 punkty, zostaną dopuszczeni do części ustnej (§ 24 projektu). Wskazany próg punktowy jest wynikiem zastosowania regulacji zawartej w art. 52d u.k.s.s.p., zgodnie z którą warunkiem zdania egzaminu referendarskiego jest uzyskanie 60% możliwych do zdobycia punktów zarówno z części pisemnej, jak i z części ustnej.

Tryb działania komisji egzaminacyjnej oraz sposób przeprowadzania części ustnej egzaminu został określony w § 25-26 projektu. Przyjęto, że zdający będzie losował po jednym kazusie z każdej grupy zagadnień wymienionych w § 5 projektu, a więc w sumie trzy kazusy. W trakcie przygotowania do udzielenia odpowiedzi zdający będzie mógł posługiwać się tekstami aktów prawnych udostępnionymi przez komisję.

Sposób dokonania oceny został określony w § 27 projektu w ten sposób, że rozwiązanie każdego kazusu będzie punktowane w skali od 0 do 10 punktów, przy odpowiednim zastosowaniu takich kryteriów jak w przypadku oceniania pracy pisemnej. Oceny rozwiązania jednego kazusu będzie dokonywał członek komisji egzaminacyjnej wskazany przez przewodniczącego komisji w trybie § 25 projektu.

Liczba punktów uzyskana z części ustnej będzie zatem sumą punktów uzyskanych za rozwiązanie poszczególnych kazusów. Z uwagi na treść art. 52d u.k.s.s.p. przyjęto, że jeżeli zdający w trakcie części ustnej uzyskał za rozwiązanie któregośkolwiek kazusu mniej niż 5 punktów, to wynik egzaminu jest negatywny.

Zgodnie z regulacją zawartą w § 29 projektu, z zastrzeżeniem wskazanego wyżej wymogu, podstawą ustalenia wyniku części ustnej egzaminu jest suma punktów uzyskanych przez zadającego z części pisemnej i ustnej, przy czym za złożenie egzaminu z wynikiem pozytywnym uważa się uzyskanie przez zdającego co najmniej 42 punktów.

Jednocześnie wymaga zasygnalizowania, że w toku prac nad projektem odstąpiono od wystawiania ocen opisowych (celujący, bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny) przy zachowaniu zasady oceniania w skali punktowej. W ocenie projektodawcy ocena opisowa jest irrelevantna w aktualnie obowiązującym stanie prawnym.

W § 30 projektu uregulowano kwestie związane z dokumentowaniem przebiegu egzaminu oraz posiedzeń komisji. Protokoły z tych czynności, oprócz członków komisji,

podpisuje również przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości, którego obecność w charakterze obserwatora gwarantuje art. 52c ust. 10 u.k.s.s.p. oraz § 16 projektu rozporządzenia.

W § 32 projektu zawarto regulację uzasadnioną dotychczasową praktyką, zgodnie z którą obsługę administracyjno-biurową zespołów i komisji zapewniają pracownicy Krajowej Szkoły oraz sędziowie i prokuratorzy delegowani do Krajowej Szkoły, którzy mogą być obecni przy pracach zespołu i komisji.

W załączniku do rozporządzenia określono wzór dyplomu złożenia egzaminu referendarskiego.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Ocena OSR nie była dokonywana w trybie § 32 Regulaminu pracy Rady Ministrów.

Projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości i Rządowego Centrum Legislacji, stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

**Opracowano pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym**

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Legislacyjnego

Wojciech Ulitko

<p>Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie przeprowadzania egzaminu referendarskiego</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Łukasz Piebiak Podsekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Wojciech Ulitko, Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjnego tel. 52-12-423</p>	<p>Data sporządzenia 09.08.2017 r.</p> <p>Źródło: art. 52e ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2017 r. poz. 146 i 1139)</p> <p>Nr w wykazie prac A310</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Niniejsze rozporządzenie wykonuje dyspozycję art. 52e ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2017 r. poz. 146 i 1139), zgodnie z którym Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, zakres, tryb i sposób przeprowadzania egzaminu referendarskiego oraz tryb powoływania i działania zespołu egzaminacyjnego i komisji egzaminacyjnej, a także wzór dyplomu złożenia egzaminu referendarskiego.

W projektowanym rozporządzeniu, uwzględnia się potrzebę przeprowadzenia pisemnej i ustnej części egzaminu referendarskiego, konieczność zagwarantowania właściwej organizacji i odpowiedniego poziomu merytorycznego egzaminu referendarskiego oraz zapewnienia jednakowych warunków jego składania przez wszystkich zdających, a także umieszczenie na dyplomie liczby punktów uzyskanych z egzaminu.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Mając na uwadze delegację ustawową zawartą w art. 52e ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2017 r. poz. 146 i 1139), rekomenduje się działanie legislacyjne w postaci wydania nowego rozporządzenia.

Projektowane rozporządzenie określa zakres części pisemnej i ustnej egzaminu, oraz tryb i sposób przeprowadzania egzaminu referendarskiego, w szczególności:

- tryb składania wniosków o dopuszczenie do egzaminu,
- czas trwania poszczególnych części egzaminu.

Reguluje się również kwestie związane z wymogami technicznymi i sposobem użycia własnego sprzętu komputerowego w czasie części pisemnej egzaminu oraz wskazuje ryzyko wiążące się z wyborem takiego sposobu sporządzenia pracy.

W projekcie określa się tryb powoływania i działania zespołu egzaminacyjnego i komisji egzaminacyjnej, w szczególności:

- liczbę zadań praktycznych na część pisemną egzaminu oraz kazusów na część ustną egzaminu,
- sposób zabezpieczenia opracowanych materiałów,
- sposób dokonania oceny egzaminu (przy zachowaniu zasady oceniania w skali punktowej, odstąpiono od wystawiania ocen opisowych -celujący, bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny).

Ponadto projekt normuje kwestie związane z ustalaniem tożsamości zdających, zapewnieniem zdającym warunków uniemożliwiających komunikowanie się i nielegalne uzyskiwanie wiedzy wymaganej na egzaminie, szczególnymi uprawnieniami kobiet zdających karmiących dziecko, kodowaniem prac oraz kwestie związane z informowaniem zdających o zasadach przeprowadzania egzaminu. Przedmiotem regulacji są również kwestie związane z dokumentowaniem przebiegu egzaminu oraz posiedzeń komisji.

W projekcie określa się, w formie załącznika do rozporządzenia, wzór dyplomu złożenia egzaminu referendarskiego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projektowana regulacja ze względu na stopień jej szczegółowości nie była poddawana analizie prawnoporównawczej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
-------	----------	---------------	---------------

Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury		Ministerstwo Sprawiedliwości	Określenie trybu i sposobu przeprowadzenia egzaminów referendarskich
Osoby zatrudnione w sądach powszechnych oraz w powszechnych jednostkach prokuratury			Spośród tych osób rekrutuje się członków zespołu egzaminacyjnego i komisji egzaminacyjnej;
Osoby, które ukończyły wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskały tytuł magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej	(na podstawie danych na dzień 29 grudnia 2016 r.): 1. Absolwentach kierunku prawo: 2014 r. – 7361 2015 r. – 7384 2016 r. – 7557 2. Studenci kierunku prawo w roku akademickim 2016/2017: 47988	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	Możliwość przystąpienia do egzaminu referendarskiego
Pracownicy oraz osoby delegowane do Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury	113 – liczba pracowników administracyjnych i pracowników obsługi wg stanu na dzień 29 czerwca 2017 r.	Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury	Możliwość obecności przy pracach, odpowiednio, zespołu i komisji.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji. Przed opracowaniem projektu konsultacje nie były prowadzone.

W ramach konsultacji publicznych i opiniowania projekt został przekazany Krajowej Radzie Sądownictwa, Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, Prokuratorowi Krajowemu, Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego, prezesom sądów apelacyjnych, Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, stowarzyszeniom zrzeszającym sędziów i poszczególne grupy pracowników sądownictwa.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2017 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania	Projektowane regulacje nie spowodują skutków finansowych dla sektora finansów publicznych.												

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Przedmiotowe rozporządzenie precyzuje aspekty techniczno-organizacyjne w zakresie przeprowadzenia egzaminu referendarskiego. Egzamin referendarski został wprowadzony do systemu prawnego regulacjami ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw.</p> <p>Skutki finansowe wynikające z wprowadzenia egzaminu referendarskiego zostały przedstawione i omówione w ocenie skutków regulacji ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2017 poz. 1139), która weszła w życie z dniem 21 czerwca 2017 r. (Wskazany OSR dostępny jest pod adresem: https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12294554).</p>
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2017 r.)	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-	-
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	-	-
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-	-
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	-	-
Niemierzalne	-	-	-	-	-	-	-	-

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Powyższa zmiana nie będzie oddziaływać na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

Projektowane regulacje określają obowiązki Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, jakie wynikają z przeprowadzenia egzaminu referendarskiego. Dyrektor Szkoły jest odpowiedzialny m.in. za obsługę administracyjno-biurową oraz techniczną zespołu opracowującego pytania i komisji egzaminacyjnej, w tym odpowiednie warunki przechowywania dokumentacji związanej z przeprowadzeniem egzaminu.

Ponadto do zadań Dyrektora będzie należała ocena formalna wniosków o dopuszczenie do egzaminu, a także obwieszczenie o terminie i miejscu przeprowadzenia egzaminu.

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Bak wpływu na pozostałe obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planuje się, że projektowane rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Efekty wejścia w życie projektowanego rozporządzenia będą natychmiastowe i nie wymagają pomiaru.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)